KÜRESEL EKONOMİ VE ULUSLARARASI TİCARET ALANINDA YENİ PARADİGMALAR

Editör

Dr. Öğr. Üyesi Murat ÖZTÜRK

Vizetek
Yayıncılık

KÜRESEL EKONOMİ VE ULUSLARARASI TİCARET ALANINDA YENİ PARADİGMALAR

Editör

Dr. Öğr. Üyesi Murat ÖZTÜRK

Yazarlar

Ali KOSAT - Ayan Abdullahi MOHAMED - Elçin ŞEN SADAY - Gamel ISSAKU
Habibe Yelda ŞENER - Habibe Yelda ŞENER - Hasan HARMANCI - Hüseyin ÇAKIRLAR
Mahmut Kadir İŞGÜVEN - Murat BURAK - Mustafa GÜDER - Naciye Lale ARSLAN
Onur USTAOĞLU - Seda EKMEN

E-ISBN: 978-625-382-535-5
DOI: 10.54637/vizetek.9786253825355

Copyright © Vizetek
Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.
Bu kitap, elektronik (e-kitap) formatlarında yayımlanmaktadır.
Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazar(lar)ına aittir.

Yayın Tasarımcısı / Koordinatörü: Ferit RESULOĞULLARI
Kapak Tasarımı ve Mizanpaj: Ahmet TUNÇDEMİR
Baskı: Ankara | Ekim, 2026

Materyal Türü: Elektronik Kitap (Çevrim içi / Web tabanlı)
Elektronik Yayın Formatı: PDF
Elektronik Yayın Tipi: Adobe Ebook Reader

Vizetek
Yayıncılık

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA
Tel.: (0312) 482 00 11
Web: www.vizetek.com.tr
E-mail: vizetekyayincilik@gmail.com
Yayıncı Sertifika No: 41575

ÖN SÖZ

Değerli okurumuz,

Küresel ekonomi ve uluslararası ticaret, son yıllarda yaşanan çok boyutlu dönüşümlerin etkisiyle geleneksel (kuramsal) yaklaşımların ve yerleşik politika anlayışlarının yeniden değerlendirilmesini gerekli kılan bir süreçten geçmektedir. Son teknolojik gelişmeler (özellikle yapay zeka temelli olarak), jeopolitik gerilimler ve sıcak /soğuk çatışmalar, iklim değişikliğiyle mücadele politikaları ve küresel üretim ağlarının yeniden yapılanması, uluslararası ekonomik ilişkilerin yalnızca kapsamını değil, işleyiş biçimini de değiştirmektedir. Küresel liberalizmin yükselişi ve uluslararası serbestleşme ile şekillenen karşılıklı bağımlılık; ekonomik güvenlik, stratejik özerklik, sürdürülebilirlik ve dayanıklılık gibi kavramların giderek daha fazla önem kazandığı yeni bir döneme bizi götürmektedir.

Bu dönüşüm, uluslararası ticaretin yalnızca ekonomik etkinlik ve karşılaştırmalı üstünlükler çerçevesinde ele alınmasının ötesine geçilmesini de beraberinde gerektirmektedir. Günümüzde ülkelerin ve işletmelerin küresel rekabet içerisindeki konumları; üretim kapasitelerinin ve maliyet avantajlarının yanı sıra çevresel standartlara uyum sağlama, teknolojik yenilikleri benimseme, tedarik zincirlerini çeşitlendirme ve değişen jeoekonomik koşullara uyum gösterme yetenekleriyle de yakından ilişkilidir. Dolayısıyla küresel ekonomik sistemde ortaya çıkan yeni eğilimlerin disiplinler arası ve çok boyutlu bir bakış açısıyla incelenmesi, uluslararası iktisat ve ticaret literatürü açısından önem taşımaktadır.

Küresel Ekonomi ve Uluslararası Ticaret Alanında Yeni Paradigmalar başlıklı bu eser, küresel ekonomi ve uluslararası ticarette yaşanan yapısal dönüşümleri çok boyutlu bir bakış açısıyla ele alarak güncel akademik tartışmalara katkı sunmayı amaçlamaktadır. Kitapta; sürdürülebilirlik odaklı ticaret politikaları, jeoekonomik parçalanma, küresel değer zincirlerinin yeniden yapılanması, uluslararası ulaştırma koridorları, serbest ticaret anlaşmaları ve dijital dönüşüm gibi konular incelenmektedir. Ayrıca yapay zekâ uygulamaları, uluslararası marka stratejileri ve glokalizasyon yaklaşımları üzerinden değişen küresel rekabet dinamikleri değerlendirilmektedir. Eser, küresel ekonomik ilişkilerin değişen yapısını farklı perspektiflerden inceleyerek uluslararası ticaretin geleceğine ilişkin bilimsel bir değerlendirme zemini sunmaktadır.

Birbirinden farklı araştırma konularını ortak bir bilimsel çerçevede buluşturan bu eser, küresel ekonomik sistemin dönüşümünü tek bir değişken üzerinden açıklamak yerine, çevresel, teknolojik, politik ve kurumsal dinamikler arasındaki etkileşimi ön plana çıkarmaktadır. Bu yönüyle kitabın, uluslararası ekonomi ve ticaret alanlarında çalışan akademisyenler, araştırmacılar, lisansüstü öğrenciler ve politika geliştirme süreçlerine ilgi duyan okuyucular için yararlı bir akademik kaynak olması amaçlanmaktadır.

Kitabın hazırlanmasına bilimsel birikimleri ve özgün çalışmalarıyla katkıda bulunan tüm bölüm yazarlarına teşekkür ederim. Ayrıca eserin yayıma hazırlanması sürecinde emeği geçen herkese şükranlarımı sunarım. Bu çalışmanın küresel ekonomi ve uluslararası ticaret alanındaki güncel tartışmalara katkı sağlamasını, farklı araştırma sorularına zemin oluşturmasını ve gelecekte gerçekleştirilecek bilimsel çalışmalara yeni bakış açıları kazandırmasını temenni ederim.

Editör

Dr. Öğr. Üyesi Murat ÖZTÜRK

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi

Uluslararası Ticaret ve Finansman Bölümü

murat.ozturk@dpu.edu.tr

ORCID ID: 0000-0002-5983-331X

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

Avrupa Birliği Serbest Ticaret Anlaşmalarında Çevresel Sürdürülebilirlik:
Uygulamalar ve Kurumsal Sınırlılıklar 1

Seda EKMEN

Ayan Abdullahi MOHAMED

2. BÖLÜM

Ekonomik Bağımlılıktan Ekonomik Güvensizliğe:
Küresel Şoklar ve Stratejik Baskılar Karşısında Dayanıklılık 28

Mustafa GÜDER

3. BÖLÜM

Jeoekonomik Parçalanma Çağında Uluslararası Ticaret:
Küresel Değer Zincirleri, Dijitalleşme ve Sürdürülebilirlik 47

Mahmut Kadir İŞGÜVEN

4. BÖLÜM

Jeoekonomik Parçalanma Yazınında Eğilimler:
Uluslararası İktisat Perspektifinden Bibliyometrik Bir Analiz 57

Onur USTAOĞLU

5. BÖLÜM

Karbonun Yeni Ticaret Parametresine Dönüşümü: Avrupa Yeşil Mutabakatı,
Sürdürülebilirlik Raporlaması ve Türkiye'nin Küresel Rekabetçiliği 81

Naciye Lale ARSLAN

Habibe Yelda ŞENER

6. BÖLÜM

Korumacılığın Yeni Boyutu: Uluslararası Ticarette
Çevre Temelli Engeller ve Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması 114

Hüseyin ÇAKIRLAR

7. BÖLÜM

Küresel Kültür Eti Sektörüne İlişkin Değer
Zincirinde Yapay Zekâ Kullanımı Ve Dünya-Türkiye Karşılaştırması 136

Habibe Yelda ŞENER

Elçin ŞEN SADAY

8. BÖLÜM

Türkiye -Birleşik Krallık Serbest Ticaret Anlaşması
ve Değişen Ticaret Paradigması..... 155

Hasan HARMANCI

9. BÖLÜM

Ulaştırma Koridorları ve Dünya Ticaretine Etkisi 176

Murat BURAK176

Gamel ISSAKU

10. BÖLÜM

Uluslararası Ticarette Küresel Marka Stratejileri:
Yapay Zekâ, Glokalizasyon ve Rekabet Avantajı 192

Ali KOSAT